

Välineellistetty maahanmuutto ja muuttoliikkeen turvallistaminen eduskuntakeskustelussa

Henna Nurmi¹

Tapahtumat Euroopan unionin itärajalla ovat kiihdyttäneet keskustelua maahanmuuton suhteesta turvallisuuteen sekä kansallisessa että kansainvälisessä keskustelussa. Tässä artikkelissa analysoidaan suomalaista poliittista keskustelua välineellistetystä maahanmuutosta viimeisimpien itärajan tapahtumien osalta ja keskustellaan sen yhteiskunnallisista vaikutuksista. Diskurssianalyysin sekä turvallistamisen teoreettisen viitekehyksen avulla tarkastellaan erityisesti eduskuntakeskusteluja, joissa käsiteltiin välineellistettyä maahanmuuttoa vuosina 2022–2024. Artikkelin osoittaa, kuinka maahanmuutosta ja siirtolaisista rakennettiin kansallinen turvallisuuskysymys Suomessa neljän pääasiallisen turvallistavan diskurssin kautta. Nämä olivat suvereniteetti-, kansallinen suojelija-, vaaralliset siirtolaiset- ja ylikansalliset turvattomuudet -diskurssit. Analyysi osoittaa myös, kuinka turvallistaminen vahvistaa siirtolaisten eriyttämistä. Artikkelin johtopäätöksenä on, että inklusiivisempi lähestymistapa välineellistettyyn maahanmuuttoon voisi heikentää hybridioperaatioiden vaikuttavuutta. Tämä edellyttää suhtautumista turvallisuuteen laaja-alaisena kokonaisuutena.

Avainsanat: diskurssianalyysi, eduskuntakeskustelut, turvallistaminen, välineellistetty maahanmuutto

Johdanto

Välineellistetty maahanmuutto nousi keskeiseksi kysymykseksi eurooppalaisessa politiikassa, kun vuonna 2021 Valko-Venäjä ohjasi siirtolaisia Latvian, Liettuan ja erityisesti Puolan rajoille. Länsimaiden viranomaiset tulkitsivat tämän vastatoimeksi Euroopan unionin (EU) Valko-Venäjälle asettamiin pakotteisiin (esim. Sari 2023). Rajavartioloitoksensa mukaan vuonna 2021 Puola vastaanotti 7 800 kansainvälisen suojelun hakemusta ja esti saman vuoden syksynä noin 39 700 rajanylitysyritystä. Vuoden 2023 loppupuolella vastaavanlainen ilmiö toistui Suomen itärajalla, kun noin 1 300 siirtolaista saapui Venäjältä ilman asianmukaisia asiakirjoja. Suomen viranomaiset tulkitsivat tilanteen Venäjän valtiollisten toimijoiden aiheuttamaksi ja määrittelivät sen vakavaksi kansallisen turvallisuuden uhaksi, mikä johti Suomen itärajan sulkemiseen (Sisäministeriö 2024). Raja on edelleen suljettuna syksyllä 2025.

Artikkelissani tarkastelen, miten siirtolaisia turvallistettiin välineellistettyä maahanmuuttoa käsittelevässä suomalaisessa eduskuntakeskustelussa vuosina 2022–2024. Turvallistaminen viittaa prosessiin, jossa yhteiskunnallinen kysymys kehystetään poikkeuksellisia vasta toimia edellyttäväksi turvallisuusuhaksi. Toimet saavat oikeutuksen, mikäli laajempi yleisö hyväksyy ne. (Buzan & Hansen 2009; Buzan ym. 1998.) Analysoidulla ajanjaksolla EU:n itärajan tapahtumat toivat välineellistetyn maahanmuuton tiiviiksi osaksi eurooppalaista ja suomalaista politiikkaa. Aineisto koostuu suomalaisista täysistuntokeskusteluista, joissa käsiteltiin välineellistettyä maahanmuuttoa. Käytän siirtolaiskäsitettä yleisenä terminä maahanmuuttajille, pakolaisille ja turvapaikanhakijoille.

1 YTM, väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto, <henna.nurmi@helsinki.fi>

Välineellistetty maahanmuutto on tutkimuskohteena ja poliittisena konstruktiona suhteellisen uusi, vaikka on viitteitä, että siirtolaisuutta on jo pitkään käytetty kansainvälisen politiikan välineenä. Kelly Greenhillin (2010) analyysi osoittaa liberaalien demokratioiden olevan erityisen haavoittuvaisia maahanmuuttoa hyödyntävälle painostukselle, koska ne ovat sitoutuneet vahvasti ihmisoikeuksien noudattamiseen. Viime vuosina Suomessa ja Euroopan unionissa ilmiö on tullut tunnetuksi välineellistettynä maahanmuuttona ja se tulkitaan yhtenä laajemman hybridivaikuttamisen keinona.

Maahanmuuton kuvaamista turvallisuusuhkana on aiemmin kriittisesti tarkasteltu esimerkiksi EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan osalta (esim. Bello 2022; Guild 2009). Suuri osa olemassa olevasta tutkimuksesta on keskittynyt Välimeren rajapolitiikkaan (esim. Mainwaring 2019; Moreno-Lax 2018). Sen sijaan EU:n itärajaa käsittelevä politiikka on saanut huomattavasti vähemmän huomiota (esim. Caballero-Vélez ym. 2024; Forti 2023). Suomessa maahanmuuttoa on perinteisesti turvallistettu tavoilla, jotka heijastavat vallitsevia ulkopoliittikan kysymyksiä, lainsäädännöllisiä muutoksia ja poliittisia kehityskulkuja (Välimäki 2024, 76–77). Tämä artikkeli täydentää olemassa olevaa tutkimusta selvittämällä, kuinka välineellistäminen muovaa muuttoliikkeen turvallistamista. Se osoittaa, kuinka keskustelu välineellistetystä maahanmuutosta on tuottanut turvallistavia ja ihmisryhmiä eriarvoistavia kehityskulkuja Suomessa. Kriittinen tieteellinen tarkastelu on tarpeen, jotta voidaan analysoida ajankohtaisia turvallistamisen mekanismeja ja niiden vaikutuksia.

Artikkeli vastaa tarpeeseen selvittää, kuinka turvallisuusargumentteja hyödynnetään oikeuttamaan maahanmuuton rajoituksia (Palander & Pellander 2019, 190). Lisäksi se osoittaa turvallistamisen ilmenemismuotoja, kun kohdataan uusia maahanmuuton ilmiöitä. Ymmärrys muuttoliikkeen turvallistamisesta ja sen vaikutuksista tukee suomalaisia päättäjiä tekemään tietoisia ja kestäviä päätöksiä muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Tieto voi auttaa kehittämään politiikkoja, joilla on mahdollista ehkäistä polarisaatiota ja vahvistaa demokraattista resilienssiä. Tällä viitataan laajemmin yhteiskunnallisen järjestelmän kykyyn kestää merkittäviä häiriöitä, samalla kuitenkin ylläpitäen demokraattisia periaatteita (Lieberman ym. 2022; ks. myös Kekkonen 2025). Tunnistettaessa, miten maahanmuutto esitetään turvallisuusuhkana, voidaan paremmin ymmärtää Suomen reaktioita geopolittisiin jännitteisiin ja hybridiuhkiin. Näkökulma auttaa myös hahmottamaan muutoksia maahanmuuton hallinnassa.

Artikkelin aluksi tarkastelen muuttoliikkeen turvallistamiseen liittyvää teoreettista keskustelua. Tämän jälkeen keskustelen siitä, miten ilmiö näkyy Suomessa ja Pohjoismaissa sekä miten välineellistäminen asettuu tähän turvallistamisen kehykseen. Jatkan esittelemällä artikkelini tutkimusaineiston ja -menetelmän. Sitten esitän empiiriset havainnot turvallistavista diskursseista eduskuntakeskusteluissa. Avaan, kuinka kansanedustajat kuvataan rohkeina päätöksentekijöinä (kansallinen suojelija), jotka suojelevat yhteisiä arvoja ja isänmaata (suvereniteettidiskurssi) yhteistä uhkaa vastaan (vaaralliset siirtolaiset), johon vastaamiselle kansainväliset velvoitteet aiheuttavat perustavanlaatuisen esteen (ylikansalliset turvattomuudet). Turvallistamisen alalajeja ei ole aiemmassa kirjallisuudessa tunnistettu vastaavalla tavalla. Osoitan, kuinka välineellistämiskeskustelu muovaa käsitystä muuttoliikkeestä ja siirtolaisista aiempaa militarisoidummaksi. Päätän artikkelin pohdintaan turvallistamisen vaikutuksista ja ehdotan vaihtoehtoja lähestymistapaa välineellistämiseen.

Turvallistettu muuttoliike

Turvallisuus ja turvattomuuden tunne rakentuvat monimutkaisessa sosiaalisessa ympäristössä, johon vaikuttavat eri toimijoiden diskurssit ja käytännöt (Prokkola 2018). Turvallistaminen vaikuttaa sekä turvallistettuihin siirtolaisiin että valtaväestön turvallisuuden tunteeseen. Uhkien ja kriiseihin keskittyminen luo turvattomuuden ilmapiirin. Se voi saada ihmiset tarkastelemaan maailmaa ja jokapäiväisiä vuorovaikutustilanteita erottelevan linssin läpi, luokitellen muita esimerkiksi luotettaviin suomalaisiin ja epäluotettaviin ulkomaalaisiin. (Välimäki 2024.) Suhtautumiseen vaikuttaa siirtolaisiin liitettävä skandaalimainen kuvaus hallitsemattomuudesta, käsillä olevasta kriisistä ja kaaoksesta (Nykänen ym. 2019). Käsitykset turvallisuudesta ja maahanmuutosta rakentuvat siis sosiaalisesti ja muovaavat arjen turvattomuuden kokemuksia.

Artikkeli nojaa Kööpenhaminan koulukunnan turvallistamisteoriaan, jonka mukaan turvallisuuskysymykset eivät ole itsestään selviä objektiivisia tosiasioita, vaan ne rakentuvat diskursiivisissa turvallistamisprosesseissa (Buzan & Hansen 2009). Tässä prosessissa toimija, tyypillisesti poliittiset johtajat tai hallitus, esittää jonkin asian vakavana uhkana ja ehdottaa poikkeuksellisia toimenpiteitä sen torjumiseksi. Yleisön hyväksyessä esitetyt toimet asia siirtyy poliittisesta keskustelusta turvallisuuden piiriin. Hyväksyntä mahdollistaa poikkeukselliset toimet, kuten kansalaisoikeuksien rajoittamisen, mitä ei muuten välttämättä hyväksyttäisi. (Buzan ym. 1998.) Artikkelissa sovelletaan turvallistamisteoriaa ennen kaikkea muuttoliikkeestä rakennettavien uhkakuvien tarkasteluun. Muuttoliikkeen turvallistaminen edellyttää poliittisten toimijoiden onnistuneita diskursiivisia valintoja, joilla synnytetään vastakkainasettelua eri ryhmien puolesta ja vastaan, sekä yhtenevyyttä turvallisuusasiantuntijoiden kanssa (Bigo 2002, 65).

Muuttoliikkeen laajempi turvallistaminen Euroopassa juontaa 1980-luvulta, jolloin maahanmuutosta alettiin luoda turvallisuuskysymystä. Maahanmuutto kuvattiin haasteena hyvinvointivaltiolle, yleiselle järjestykselle ja kansalliselle identiteetille. Tältä perustalta maahanmuuttoa lähestytään nykyään lähtökohtaisesti turvallisuusnäkökulmasta. Tämä eroaa olennaisesti esimerkiksi politiikasta, joka keskittyisi ihmisoikeuskysymyksiin ja siirtolaisten oikeuksia turvaavien toimintojen edistämiseen. Turvallistava lähestymistapa sulkee tiettyjä ihmisryhmiä ja heidän oikeuksiaan yhteiskuntajärjestyksen ulkopuolelle. Se vaikeuttaa siirtolaisten integroitumista sekä vaikuttaa heitä kohtaan koettuun solidaarisuuteen ja yleiseen järjestykseen. (Huysmans 2000, 756–757, 771.) Laajemmassa historiallisessa kontekstissa turvallistaminen heijastaa siis siirtolaisia ulossulkevia käytäntöjä.

Euroopassa ja Yhdysvalloissa käytetty 'muuttoliike kriisinä' -narratiivi vahvistaa turvallistamista kuvaamalla siirtolaiset uhkana kansalliselle turvallisuudelle. Narratiivi sivuuttaa uhat, joita siirtolaiset usein pakenevat tai kohtaavat matkallaan. Se voi myös lisätä yhteiskunnallista vastakkainasettelua. Ilmiötä havainnollistaa valkoisten kansallismielisten liikkeiden aktivoituminen monissa länsimaissa. (Durrani & Shankar 2022; ks. myös Reddy & Thiollet 2023.) On myös huomattu, että 'pakolaiskriisien' kehystys vaihtelee pakolaisten alkuperämaan mukaan. Viimeaikaisen esimerkin tarjoaa tapa, jolla ukrainalaisia pakolaisia on kuvattu inhimillisyyden, tuen ja myötätunnon kautta. Lähtökohta eroaa afgaanien ja syyrialaisien pakolaisten kuvailusta, jossa korostuvat ongelmalliset turvallisuus- ja resurssikysymykset. (Ajana ym. 2024, 134–135.)

Muuttoliikkeen turvallistaminen on voimistuva trendi laajemmin EU:ssa, mikä on muovannut politiikkaa ja valtasuhteita (Bello 2022, 1334). Muuttoliikkeen turvallistamisella on oikeutettu sotilaallisten toimijoiden ottamista osaksi maahanmuuttoon vastaamista ja sen torjumista. Välineellistettyyn maahanmuuttoon suhtautuminen Euroopassa heijastaa muuttoliikkeen pitkäaikaisen turvallistamisen muovaamia ajattelutapoja. Välineellistämisen käsitteellistäminen EU:n maahanmuuttolainsäädännössä paljastaa turvallistamisen ja sotilaallisen politiikan yhtymäkohtia, kun muuttoliike esitetään sodankäynnin välineenä ja Euroopan vakautta haittaavana hybridiuhkana. Sotapuheeseen ja hybridivaikuttamiseen keskittyvä keskustelu on osaltaan voimistanut ja perustellut rajoilla tapahtuvaa väkivaltaa ja sotilaallista voimankäyttöä siirtolaisista kohtaan. (Caballero-Vélez ym. 2024.)

Puolan osalta tutkijat ovat havainneet, että osana muuttoliikkeen välineellistämistä saapuneiden siirtolaisten turvallistamiseen ovat myötävaikuttaneet sekä Puolan kansalliset toimijat että Valko-Venäjä ulkoisena vaikuttajana. Puolan hallitus rakensi sellaisen uhkakuvan saapuvista siirtolaisista, että luotu käsitys kallisti puolalaisten yleisen mielipiteen asteittain rodullistetun maahanmuuttovastaisen näkemyksen kannalle. Merkittävä osa turvallistamisprosessia olivat toimet, joilla luotiin ajatus poikkeustilasta, joka edellyttää poikkeusta tavanomaisesta ja lainmukaisesta keinovalikoimasta. (Graban 2024, 253–254.)

Turvallistamisesta on esitetty myös kriittisiä puheenvuoroja, eivätkä tutkijat ole yksimielisiä esimerkiksi EU-tasolla tapahtuvasta muuttoliikkeen turvallistamisesta (Baele & Sterck 2015, 1120–1121). Huomio tosiasiallisten toimien turvallistavista merkityksistä jää vähemmälle turvallistamisteorian keskittyessä diskursseihin. Kriittinen turvallistamiskeskustelu herättää myös kysymyksen poliittisten toimijoiden roolista uhkakäsityksen luomisessa. Jukka Könönen (2025) osoittaa, että turvallisuusviranomaiset, kuten Poliisihallitus ja Suojelupoliisi, ovat pitkään osallistuneet muuttoliikkeen turvallistamiseen. Usein turvallisuusviranomaiset tekevät ensimmäisen tulkinnan ja arvion esitetystä uhasta. Tätä kuvaa kuitenkin vahvistetaan sekä tehdään hyväksyttäväksi ja tunnetuksi poliittisessa keskustelussa, mikä tekee eduskunta-keskusteluista kiinnostavan tarkastelun kohteen.

Maahanmuutto kehystetään Suomessakin yhä enenevässä määrin ensisijaisesti turvallisuusuhkana, mikä muovaa politiikkaa ennemmin rajoittamisen kuin suojelun kautta (Palander & Pellander 2019). Lisäksi diskursseja voidaan käyttää vallankäytön välineinä leimaamalla vähemmistöryhmiä ongelmallisiksi. Näin voidaan oikeuttaa päätöksiä ja prosesseja, jotka rajoittavat maahantulijoiden oikeuksia tai muutoin sulkevat heidät yhteiskunnan ulkopuolelle. (Wodak 2011.) Diskurssien laaja vaikutus korostaa tarvetta ymmärtää muuttoliikkeen turvallistamista ajankohtaisten maahanmuuton ilmiöiden, kuten välineellistämisen osalta. Samalla voidaan tunnistaa taustalla vaikuttavia yleisiä mekanismeja, jotka muokkaavat valtioiden maahanmuuttopolitiikkaa.

Välineellistetty maahanmuutto ja turvallistaminen Suomessa

Välineellistetty maahanmuutto on herättänyt Suomessa aktiivista keskustelua maahanmuuton ja turvallisuuden suhteesta. Vuonna 2021 Puolaan ja myöhemmin vuonna 2023 Suomen itärajalle saapui poikkeuksellinen määrä kolmannen maan kansalaisia. Suomi reagoi ilmiöön

muuttamalla rajavartiolakia (698/2022) mahdollistaen muun muassa rajanylityspaikkojen sulkemisen. Heinäkuussa 2024 Suomessa säädettiin laki väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi (482/2024; niin kutsuttu rajalaki tai käännetyislaki). Laki mahdollistaa turvapaikkahakemusten vastaanottamisen keskeyttämisen ja maasta poistamisen ilman turvapaikkahakemuksen tutkimista.

Useat oikeusoppineet ovat arvioineet käännetyslain olevan Suomen perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden vastainen. Esimerkiksi Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettujen mukaan lakimuutokset voivat heidän mukaansa vaarantaa oikeuden hakea turvapaikkaa sekä johtaa palauttamiskiellon ja joukkokarkotusten kiellon rikkomiseen. Periaatteet turvaavat, ettei ketään palauteta olosuhteisiin, joissa hänen henkensä on uhattuna, eikä karkoteta ilman yksilöllistä arviointia. Ihmisoikeusvaltuutetut korostavat, että vaikka välineellistäminen on tuomittavaa, kansallinen turvallisuus ei oikeuta poikkeamista kansainvälisistä ihmisoikeusvelvoitteista. Myöskään Suomessa esitettyä kansallisen turvallisuuden uhan luonnetta ei ole riittävän selvästi määritetty. (Mijatović 2023; O’Flaherty 2024.) Välineellistäminen on vaikuttanut myös EU-tasolla omaksuttavaan politiikkaan. Ilmiö on huomioitu esimerkiksi Schengenin rajasäännösten ja muuttoliike- sekä turvapaikkasopimuksen päivityksissä (Euroopan komissio 2024a), joilla vahvistettiin kriisivalmiuksia, rajavalvontaa ja jäsenvaltioiden yhteistyötä.

Suomessa välineellistäminen on kuvattu hybrdivaikuttamisena, jolla hyökätään EU:n ja sen valtioiden kansallista turvallisuutta vastaan. Hybrdivaikuttamisen tavoitteena on vahingoittaa kohdevaltioita yhteiskunnallisia haavoittuvuuksia hyödyntäen. Tekijöiden tunnistaminen on usein vaikeaa, koska ne voivat olla peiteltäviä ja sisältää kolmannen osapuolen toimijoita (Nyemann 2021). EU:n itärajalla havaittua välineellistämistä on kutsuttu kohdemaissa sekä laajemmin Euroopassa myös hybridisodankäynniksi (Caballero-Vélez ym. 2024). Kansallisen turvallisuuden käsitteellistäminen puolestaan kehittyä historiallisten kokemusten, poliittisen kulttuurin, identiteetin ja maan globaalien roolin myötä. Siihen vaikuttavat myös taloudelliset ja kulttuuriset siteet. (Kolosov & Sebentsov 2021.) Suomessa käsitystä muokkaa esimerkiksi perinne konsensuksesta kansallisen turvallisuuden asioissa, geopoliittiset siteet Venäjään ja aiemmin Neuvostoliittoon, pienen valtion identiteetti sekä EU- ja Nato-jäsenyydet (esim. Kyllönen 2025).

Hybrdivaikuttamisella voidaan muun muassa pyrkiä heikentämään demokratian keskeistä osaa eli sisäistä yhtenäisyyttä, usein ruokkimalla polarisaatiota arkaluontoisissa kysymyksissä (Wigell 2019). Demokratiaan kuuluu mielipiteiden ja arvojen moninaisuus, eikä erimielisyys sinänsä uhkaa yhteiskuntajärjestystä. Ongelmallista on, kun yhteiskunnalliset jakolinjat syvenevät ja johtavat ihmisryhmien eriarvoistumiseen, ulossulkemiseen ja tiettyjen ryhmien ihmisoikeuksien rajoittamiseen. Artikkelissa sisäistä yhtenäisyyttä lähestytään tästä näkökulmasta.

Pohjoismaissa on tunnistettu eriarvoistavan puhutavan vaikutukset yhteiskunnalliseen jakautumiseen, jota voidaan voimistaa hybrdivaikuttamisen keinoin. Norjalainen tutkimus osoittaa, että eriarvoistavia ja epäinhimillistäviä politiikkoja tuetaan toiseuttavilla diskursseilla, jotka luonnollistavat poissulkemista ja epäinhimillistävät toista (Hilden & Stålsett

2012). Ruotsissa informaatiovaikuttaminen ja polarisaatio ovat nousseet suuriksi huolenaiheiksi (Wagnsson 2020), kun äärioikeisto ja Venäjä ovat käyttäneet Ruotsia negatiivisena esimerkkinä lisätäkseen maahanmuuttovastaisia asenteita (Havlicek ym. 2018). Suomi osana pohjoismaista politiikka- ja informaatiokenttää on altis samankaltaisille ulkoisille yrityksille hyödyntää yhteiskunnallisia jakolinjoja.

Pohjoismaissa on turvallistettu maahanmuuttoa, ja siirtolaisia kuvataan uhkana pohjoismaiselle hyvinvointimallille (Dahl ym. 2021, 220). Luottamus korkeisiin pohjoismaisiin moraalisiin standardeihin voi kuitenkin estää maita tunnistamasta toteuttamiaan turvallistamisen käytänteitä. Tämä lähtökohta pitää sisällään uskon siihen, että omassa maahanmuutto työssä ja rajavalvonnassa noudatetaan korkeaa työetiikkaa ja toimitaan siirtolaisten parhaaksi. (Waerp 2025, 3.) Pohjoismaista poikkeuksellisuutta korostava ajattelutapa on havaittavissa myös Suomessa, jossa vahva omakuva eettisesti kestävästä liberaalina demokratiana saattaa rajoittaa kriittistä pohdintaa suomalaisista maahanmuuton hallinnan käytänteistä.

Suomessa muuttoliikkeen turvallistamiseen on kytkeytynyt eriarvoistava lähtökohta ja pyrkimys rajoittaa siirtolaisille tarjottavaa suojelua. Rajajärjestelmä perustuu hierarkkiselle valikoinnille, jossa koulutetun ja 'halutun' työvoiman liikkumista helpotetaan, kun taas köyhemmistä maista lähteville maahanmuuton lailliset väylät ovat rajallisemmat (Könönen 2015, 338–340). Suojelun rajoittamisen näkökulma on ilmennyt muun muassa pakolaisten turvan ansaitsemisen arviointina. Tällainen arvottaminen on ristiriidassa ihmisoikeusjärjestelmän keskeisen lähtökohdan kanssa, jonka mukaan oikeudet kuuluvat jokaiselle. Turvallistamisen yhteydessä yhdenvertaista suojelua huomioiva näkökulma kaventui esimerkiksi keskusteluissa Syyrian al-Holin leirillä olleiden suomalaisten auttamisesta. (Heikkilä & Kmak 2025, 2–4, 12.) Välineellistetty maahanmuutto osoittaa Suomessa samankaltaista kehitystä, jossa suojelua on rajoitettu.

Suomalainen poliittinen keskustelu välineellistämisestä osoittaa, kuinka laajemmat maahanmuuttokeskustelut jäävät huomiotta, kun maahanmuuttoon suhtaudutaan uhkana. Keskustelun rajautuminen näkyi vuosina 2015–2016, kun maahanmuutto Venäjältä Suomeen ja Norjaan kehystettiin painostukseksi ja ilmiö nousi ensi kertaa Suomessa julkiseen keskusteluun. Maahanmuuton kuvaaminen uhkana kaventaa keskustelua ja voi edistää illiberaalia kehitystä. Toimintatapa paljastaa ristiriidan liberaalien normien ja käytännön toimien välillä (Virkkunen ym. 2024). Turvallistava keskustelu ei siis vain rakenna siirtolaisia uhkina, vaan myös muokkaa maahanmuuttopolitiikkaa ja laajempaa yhteiskunnallista kehitystä.

Aineisto ja tutkimusmenetelmä

Aineisto koostuu vuosien 2022–2024 täysistuntokeskusteluista, joiden pääaiheena oli välineellistetty maahanmuutto. Laajimmat välineellistämistä koskevat keskustelut käytiin eduskunnassa heinäkuussa 2022 ja 2024 käsiteltäessä hallituksen esittämiä välineellistettyyn maahanmuuttoon vastaavia lainsäädännön muutoksia. Pääasiallinen aineisto koostuu neljästä noin 3,5–7 tuntia kestäneestä täysistuntokeskustelusta. Artikkelissa keskityn parlamentaariin keskusteluun, sillä se muokkaa ja haastaa käsityksiä arvoista, identiteeteistä ja suhteista, jotka ohjaavat yhteistä päätöksentekoa. Lisäksi se vaikuttaa yhteiskunnallisten kysymysten

jäsentelyyn ja paljastaa puoluepoliittisia tavoitteita erityisesti muutosten ja polarisaation aikoina. (Ilie 2018, 134.)

Aineiston rajaaminen vuosille 2022–2024 mahdollistaa tarkan analyysin turvallistamisesta nykyajan päätöksenteossa ja kattaa eurooppalaisessa keskustelussa jaetun käsityksen välineellistämisestä. Tilanne suomalaisessa poliittisessa keskustelussa oli erilainen vuosina 2022 ja 2024. Vuoden 2022 keskustelu pohjautui ennaltaehkäisyn ajatukseen tilanteessa, jossa joukko muita itäisen Euroopan maita oli joutunut hakemaan ratkaisuja nopeasti muutuneisiin rajaolosuhteisiin. Venäjän hyökkäyssota naapurimaahansa Ukrainaan huhtikuussa 2022 lisäsi Euroopassa ja erityisesti Venäjän rajamaissa turvattomuuden tunnetta ja painetta vahvistaa valmiutta erilaisiin mahdollisiin vaikutusyrityksiin. Vuoden 2024 keskustelu puolestaan oli reaktiivista ja kuvattu uhka välittömämpi, sillä turvallisuusviranomaiset olivat todenneet muuttoliikkeen välineellistämistä Suomen itärajalla.

Tarkasteltavalla ajanjaksolla Suomen hallitus vaihtui, mikä mahdollistaa analyysin, joka ei rajoitu tiettyyn hallitusasetelmaan. Vuosina 2019–2023 Suomea johti keskustavasemmistolainen viiden puolueen hallitus, johon kuuluivat sosialidemokraatit (SDP), keskusta (Kesk.), vihreät (Vihr.), vasemmistoliitto (Vas.) ja ruotsalainen kansanpuolue (RKP). Eduskuntavaalien jälkeen nykyinen oikeistohallitus muodostettiin kesällä 2023. Hallitukseen kuuluvat kokoomus (KOK), perussuomalaiset (PS), kristillisdemokraatit (KD) ja RKP. Aiempi koalitio kallistui enemmän liberaaleihin ja maahanmuuttomyönteisiin linjauksiin. Jälkimmäinen puolestaan on ottanut maahanmuuttoon rajoittavamman linjan, vaikka puolueiden kannat eivät ole täysin yhtenäisiä ja erityisesti RKP:n lähestymistapa on ollut maltillisempi.

Tutkimuksessa hyödynsin väitteitä tarkastelevaa diskurssianalyysia. Sen avulla selvitin, miten käsitystä maahanmuutosta ja siirtolaisista rakennetaan turvallisuuskurssissa. Menetelmä keskittyy siihen, miten kieli tuottaa todellisuutta kuvailemalla ja määrittelemällä ilmiöitä tietyistä lähtökohdista (Dunn & Neumann 2016). Tutkimukseni perustuu diskurssianalyysin ja turvallistamisteorian mukaisesti ajatukselle, että käsitys välineellistetystä maahanmuutosta turvallisuusongelmana muodostetaan puheessa. Analyysini huomioi, miten taustaoletukset ja valtasuhteet muovaavat käsityksiä maahanmuutosta ja miten käsitys turvallisuushasta rakentuu diskursiivisesti.

Analyysitavalla selvitan erityisesti, millaista kuvailua, kuten verbejä, adjektiiveja ja adverbeja asioihin liitetään ja millaisia merkityksiä kuvailulla luodaan. Analyysi pyrkii myös huomioimaan taustaoletukset ja subjektipositiot, jotka paljastavat ilmaisujen lähtökohdat. (Doty 1993.) Näiden myötä diskurssit luonnollistavat tiettyjä maailmankuvia, esittäen ne itsestäänselvyyksinä tai luokittelemalla ilmiöitä näennäisen ilmeisiin kategorioihin (Doty 1996). Analyysitapa on hyödyllinen muuttoliikkeen turvallistamisen kontekstissa, jossa siirtolaiset eivät ole itsestään selvästi uhkia, vaan käsitys rakentuu diskursiivisesti valtasuhteiden vaikutuksesta.

Analyysin ensimmäisessä vaiheessa tunnistin aineistosta välineellistettyyn maahanmuuttoon ja siirtolaisiin liitetyt kuvailut, ennako-oletukset ja subjektipositiot. Keskityin toistuviin kuvauksiin, metaforiin, ongelman määrittelyihin ja uhkaviittauksiin puheissa ja viittauksissa. Toisessa vaiheessa vertailin identifioituja kuvauksia toisiinsa, jäsensin toistuvat ja erityisen

vahvasti toisiinsa linkittyvät merkitykset aineistolähtöisesti keskeisiksi teemoiksi ja niiden alakohdiksi. Analyysini nosti keskusteluista esiin neljä keskeistä turvallistamisdiskurssia, joissa käytettiin omanlaistaan retoriikkaa ja tapaa määritellä ilmiöön liittyvää uhkatilannetta. Vaikka diskurssit ovat osin limittyneitä, kukin niistä tuo esiin hallitsevan turvallistamisen logiikan ja osoittaa, miten välineellistäminen ohjaa siirtolaisten kuvausta.

Analyysi muuttoliikkeen turvallistamisesta välineellistämiskeskustelussa

Tutkimukseni mukaan suomalaisessa välineellistettyä maahanmuuttoa käsittelevässä poliittisessä keskustelussa maahanmuutto ja siirtolaiset esitettiin turvallisuusuhkana neljän toisiaan tukevan turvallistamisdiskurssin kautta. Tässä empiirisessä osassa avataan taulukossa 1 esitetyt tiivistetyt diskurssit. Analyysi perustuu aineistosta poimittuihin kuvaileviin esi-merkkitapauksiin, jotka heijastelevat laajempia aineistosta tunnistettuja diskursiivisia linjoja. Valitut lainaukset siis havainnollistavat toistuvia teemoja, ja ne sisällytettiin artikkeliin tätä tarkoitusta varten.

Suvereniteettidiskurssi	Kansallinen suojelija -diskurssi	Vaaralliset siirtolaiset -diskurssi	Ylikansalliset turvatoimet -diskurssi
Välineellistäminen suorana uhkana kansalliselle turvallisuudelle ja alueelliselle koskemattomuudelle	Suomi suojelemassa itsenäisyyttään, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatteita vihamielistä vaikuttamista vastaan	Siirtolaiset aktiivisina rikollisina tai passiivisina hallitsemattomina massoina	Laajempi turvallisuusympäristö, mm. hybridi-vaikuttaminen ja geopolitiikka
Siirtolaisten oikeudet irrotetaan kehystämällä aihe turvallisuuspolitiikaksi maahanmuuttopolitiikan sijaan	Kansanedustajien vastuu ja velvollisuus suojella Suomea ja suomalaisten turvallisuutta	Militarisoiva sanasto: siirtolaiset aseena	EU:n käytänteet tehotomia
		Motiivien kyseenalaistus	Vanhentuneet kansainväliset velvoitteet

Taulukko 1. Muuttoliikkeen turvallistaminen suomalaisessa välineellistettyä maahanmuuttoa käsittelevässä eduskuntakeskustelussa.

Suvereniteettidiskurssi

Keskusteluissa toistuva teema oli kansallinen turvallisuus. Yksinkertaisuudessaan useiden puolueiden edustajat sanoivat, että välineellistämiseen vastaavat lakimuutokset tehdään Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaamiseksi. Argumentin tueksi he totesivat, että välineellistämiseen puuttuminen on keino turvata ”alueellinen koskemattomuus, yleinen järjestys ja turvallisuus sekä kansallinen turvallisuus” (Eduskunta 2024a, klo 12.12). Tällaista retoriikkaa käyttivät erityisesti käännätyslakia puoltaneet oikeistopuolueet PS, KOK ja KD sekä keskeemmälle sijoittuva Kesk. ja vasemmalle suuntautuva SDP. Myös RKP tuki vuoden 2024 lakiehdotusta, mutta vähäisillä puheenvuoroilla ja ilman kansalliseen turvallisuuteen liittyviä lausuntoja. Vuoden 2022 rajavartiolain muutokset hyväksyttiin eduskunnassa varsin yksimielisesti, mutta jako puolueiden välillä puheenvuorojen turvallistavan merkityksen osalta oli molempien vuosien keskusteluissa melko samanlainen.

Puolueet käyttivät kansallista turvallisuutta ensisijaisena ja yhteisenä etuna sekä yleisesti itsestään selvänä perusteluna oikeuttaakseen välttämättömäksi katsomiaan lakimuutoksia. Vihreät ja vasemmistoliitto muodostivat poikkeuksen vastustamalla käännetykslakia ja korostamalla molempia lakiesityksiä käsiteltäessä ihmisoikeuksien huomioimista sekä tuomalla esiin lakimuutosten ongelmallisuutta kansainvälisten velvoitteiden valossa. Useat näidenkin puolueiden kansanedustajat kuitenkin totesivat, että aihe piti sisällään kansallisen turvallisuuden kysymyksiä (Eduskunta 2022b; 2024a).

Lakimuutoksia aktiivisimmin puolustaneiden puolueiden edustajat toivat tilannekuvansa eduskuntakeskusteluun suoraviivaisina tosiasioina. Vuoden 2022 keskusteluissa tilanne kuvattiin hybridihyökkäyksenä, jonka tavoitteena on EU:n painostus. Turvapaikkajärjestelmän todettiin olevan rikki ja väärinkäytetty. (Eduskunta 2022a.) Samankaltaisesti vuonna 2024 Venäjän kuvattiin tehneen hybridihyökkäyksen Suomea kohtaan, ja perussuomalaisten edustaja totesi, että "[t]ämän suoran hyökkäyksen myötä Venäjä siis on hyökännyt myös EU:n ja Naton ulkorajaa kohtaan" (Eduskunta 2024a, klo 12.59). Vaikka esitetyn uhan kuvattiin toisaalta laajalti jo vakavalla tavalla aktualisoituneen Suomen rajalla, esimerkiksi toinen perussuomalaisten kansanedustaja kehysti uhan potentiaalisesti toteutuvan tulevaisuudessa, ja tästä oli saatu nyt "pienstä esimakua" (Eduskunta 2024a, klo 16.19). Edustajilla oli siis osin erilainen käsitys tilanteesta ja uhan luonteesta sekä sen ajankohtaisuudesta, vaikka heidän tavoitteensa maahantulon rajoitusten suhteen olivat samat.

Vuoden 2024 keskustelussa toistettiin hallitus–oppositio–rajat ylittäen, kuinka välineellistäminen ja siihen vastaavat lakimuutokset eivät ole maahanmuuttopolitiikkaa vaan turvallisuuspolitiikkaa. PS:n edustaja totesi: "Tämä laki, tämä ei ole maahanmuuttopolitiikkaa, tämä on turvallisuutta, turvallisuutta ja turvallisuutta" (Eduskunta 2024a, klo 15.14). Lausunto kuvastaa toistuvaa teemaa, jota keskusteluissa erityisesti SDP:n edustajat sekä esimerkiksi perussuomalainen sisäministeri Mari Rantanen korostivat. Samaa retoriikkaa käytettiin myös Euroopan tasolla, kun Suomen EU-komissaari Henna Virkkunen totesi, että välineellistämiseen vastaaminen on turvallisuuskysymys, ei maahanmuuttokysymys (Euroopan komissio 2024b). Sen sijaan vuoden 2022 keskustelussa välineellistämiseen turvallisuuspolitiikkana viittasi ainoastaan perussuomalaisten edustaja ja nykyinen valtiovarainministeri Riikka Purra. Hän totesi esittelypuheenvuorossaan, että Suomen kyky vastata välineellistettyyn maahan-tuloon ja hybridivaikuttamiseen on turvallisuuspoliittisesti ensiarvoisen tärkeää (Eduskunta 2022b).

Huomionarvoista on, että vastakohtana vuoden 2024 keskusteluihin vuonna 2022 välineellistämiseen vastaamiseen viitattiin vielä maahanmuuttopolitiikkana PS:n edustajan toimesta. Hän kuvasi kokoomuksen liittyneen heidän puolueensa maahanmuuttopolitiikkaan tukemalla ehdotettua lainsäädäntöä: "Ette aina olleet niin ystävällismielisiä meidän maahanmuuttopolitiikallamme, mutta tervetuloa" (Eduskunta 2022b, klo 15.22). Vaikka kyseessä oli yksittäinen lausunto, tämä osoittaa, että ehdotetut toimet olivat linjassa oikeistopuolue perussuomalaisten rajoittavan maahanmuuttopolitiikan kanssa. Heidän näkökulmastaan poikkeukselliset toimet tehtiin osana tätä poliittista viitekehystä. Koska näkökulma voisi herättää vastustusta muissa puolueissa, maahanmuuton rajoituksien perusteluissa nojattiin yhteiseen etuun eli kansalliseen turvallisuuteen.

Kansallinen suojelija -diskurssi

Kansallisen suojelijan diskurssissa suomalaiset poliittiset toimijat esitettiin suojelijoina ja puolustajina suvereniteettidiskurssissa kuvattua kansallisen turvallisuuden uhkaa vastaan. Turvallistamisen toistuvana teemana oli toimien oikeuttaminen itsestäänselvyytenä, perustuen yhteisiin arvoihin ja kansalliseen turvallisuuteen. PS:n edustaja kuvasi välineellistämiseen vastaavat maahantulon rajoitteet 'meidän' velvollisuutenamme kunnioittaa esi-isiämme, jotka taistelivat 'meidän' vapautemme ja itsenäisyytemme puolesta (Eduskunta 2022b, klo 16.26). Ehdotetut toimet ja niiden oikeuttamiseen käytetty argumentointi olivat osittain ristiriidassa keskenään. Esimerkiksi kokoomuksen edustaja totesi lakiesityksen esittelypuheenvuorossaan: "Siinä on kyse demokraattisen oikeusvaltion puolustautumisesta vakavan itsemääräämisoikeuden ja kansallisen turvallisuuden uhkan muodostavaa vieraan valtion vihamielistä vaikuttamista, painostamista ja hybridihyökkäystä vastaan" (Eduskunta 2024a, klo 12.12). Näin ollen oikeusvaltiota käytettiin perusteluna muutoksille, jotka horjuttavat sitovaa lainsäädäntöä.

Esitettyyn turvallisuushkaan vastaavat toimet kerrottiin tehtävän demokraattisen oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien nimissä. Samalla voidaan nähdä, että nuo toimet heikentävät samoja arvoja, joita niillä sanotaan suojattavan. Poikkeaminen sitovimmista velvoitteista luo ennakkotapauksen sekä Suomessa että kansainvälisesti Suomen osoittaessa, että kansainvälisiä velvoitteita voidaan sivuuttaa kansallisia etuja ajettaessa.

Keskusteluissa tulee selvästi esiin, että kansallinen turvallisuus ja suomalaisten etu asetetaan etusijalle kansainvälistä suojelua hakeviin nähden. Poikkeuksellisten toimien oikeutusta haettiin esittämällä kansanedustajat velvollisina toteuttamaan ehdotetut toimet. Kokoomuksen edustaja totesi: "Motiivi on hyvin yksinkertainen: se on turvallisuus, se on Suomen turvallisuus ja Suomen kansalaisten turvallisuus. Turvallisuus on ihmisen perustarve, ja meidän kansanedustajien on tehtävä kaikkemme, että turvallisuudentunne säilyy" (Eduskunta 2022b, klo 17.18).

Osa lakimuutoksien puolesta argumentoivista kansanedustajista nojasi kuvatun kansallisen suojelijan tehtävänsä turvallisuusviranomaisten arvioihin. Vetoamalla Suomessa arvostettuihin instituutioihin edustajat vahvistivat luotua turvallisuuskehystä, oikeuttivat poliittista linjaansa ja korostivat tarvetta suojelijan tehtävälleen. Kokoomuksen kansanedustaja korosti toistavansa Poliisihallituksen näkemystä siitä, että välineellistämisessä hyödynnetään myös muita kuin kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ihmisiä (Eduskunta 2022a). Tämän yksittäisen noston ohella keskusteluissa viitattiin ennemmin yleisemmällä tasolla 'turvallisuusviranomaisten' arvioihin, joita olivat antaneet Poliisihallituksen lisäksi esimerkiksi Suojelupoliisi, Keskusrikospoliisi ja Rajavartiolaitos. Esitettyjen lakimuutosten lainvastaisuutta korostavien asiantuntijoiden lausuntoihin sen sijaan viitattiin muun muassa 'mielipiteinä' ja heidät asemoitiin vastakkaiseen asemaan Suomen etua ajaviin kansanedustajiin nähden (Eduskunta 2024a). Turvallisuusviranomaiset ja heidän tarjoamansa huomiot nostettiin siis muuta asiantuntijatietoa merkityksellisemmiksi ja oikeammiksi, mikä kasvattaa turvallisuusviranomaisten roolia turvallistamisprosessissa.

Vaarallisten siirtolaisten diskurssi

Turvallistamisdiskursseissa turvallisuusuhat yhdistettiin myös vahvasti suoraan siirtolaisiin. Vaarallisten siirtolaisten diskurssilla edistettiin ajatusta, että välineellistäminen muodostaa

uhan, koska siirtolaiset heikentävät kansakunnan turvallisuutta. Perussuomalaisten kansanedustaja totesi siirtolaisten aiheuttamasta uhasta: ”Kun ihmisiä työnnetään tänne riittävästi, niin jossain vaiheessa olisimme tilanteessa, että näiden ihmismassojen täytyisi vain antaa velloa vapaana maassamme. Se olisi kansalliselle turvallisuudelle katastrofi.” (Eduskunta 2024a, klo 13.10.) Tämän myös Euroopan tason poliittisissa keskusteluissa havaitun diskurssin myötä suomalaiset poliittiset toimijat esittivät siirtolaiset pelkällä läsnäolollaan turvallisuutta uhkaavina passiivisina objekteina.

Samankaltainen kuva maalattiin myös keskustapuolueen edustajan puheessa:

Ihmisjoukkoja käytetään yhtenä hybridisodankäynnin välineenä. Vihamielinen valtio voi pyrkiä ohjaamaan isot ihmisjoukot rajanaapurimaahan tavoitteenaan pistää vastaanottavan maan olot sekaisin. Jotta Suomi ei joutuisi vastaavan ihmisvyöryn aiheuttamaan hallitsemattomaan tilanteeseen, täytyy lainsäädäntömme olla myös sen mukaista. (Eduskunta 2022a, 14.47 & 17.22.)

Nämä lausunnot havainnollistavat laajempaa diskursiivista teemaa, jossa hybridivaikuttamisen uhka toimii turvallistamisen rakenteellisenä osatekijänä. Turvattomuuden kuvaus keskittyi siirtolaisiin sekä heidän ympärilleen rakennettuihin mahdollisiin uhkakuviiin. Vastanäkemysnä esimerkiksi vasemmistoliiton edustaja totesi, ettei suurikaan määrä maahantulijoita itsessään muodosta vakavaa uhkaa kansalliselle turvallisuudelle (Eduskunta 2022a, klo 14.07).

Poliittisissa keskusteluissa turvapaikanhakijoiden motiiveja ja heidän todellista tarvetta suojelulle kyseenalaistettiin toistuvasti. Epäluottamusta herättävä kuvaus yhdistettynä aiemmin luotuun uhaavaan kuvaan maahanmuutosta edesauttaa sitä, että suhtautuminen turvapaikanhakijoihin muuttuu myötätunnosta turvattomuuteen. Heidät nähdään uhrien tai selviytyjien sijaan potentiaalisina uhkina. SDP:n edustaja teki kyseenalaistamisen selväksi toteamalla, ettei välineellistämisessä ole kyse turvapaikan hakemisesta, eikä välttämättä ihmisten hengenvaarasta, vaan Euroopan epävakauttamisesta. PS:n edustaja ilmaisi tarpeen sulkea raja Venäjän välineellistäessä ihmisiä, jotta ”siirtolaisia, vaikka heitä nimitettäisiin turvapaikanhakijoiksi”, ei päästettäisi maahan (Eduskunta 2022b, klo 15.45).

Siirtolaisia kuvattiin eduskuntakeskusteluissa myös potentiaalisina rikollisina, joilla on peiteltyjä motiiveja. Perussuomalaisten edustaja totesi:

Välineellistetty maahan työntäminen ei ole pelkästään keino tuoda Suomeen pakolaisia, vaan väline vaikuttaa suomalaiseen yhteiskuntaan turvallisuutta heikentävästi. Maahan tulevat voivat olla Venäjällä rikollista työtä tehneitä tai vaikka Afrikassa koulutettuja Venäjän edun mukaan toimijoita, ihan mitä laatua tahansa. (Eduskunta 2024a, klo 19-01.)

Väite rakentaa kuvaa siirtolaisista turvallisuutta heikentävinä henkilöinä. Samalla se sisältää käsityksen siirtolaisista passiivisina Suomeen työnnettävinä objekteina, joka taas kaventaa maahantulijoiden omaa toimijuutta.

Turvattomuuden tunne yhdistyi siirtolaisiin myös heidän militarisoitinsa kautta. Eri-tyisesti oikeistopuolueet käyttivät militarisoituja käsitteitä neutraalin sävyn sijaan hyödyntämällä termejä kuten ’välineellistetty maahantunkeutuminen’ (Eduskunta 2024a), ’turvapaikanhakija-ase’ ja ’siirtolaisase’ (Eduskunta 2022b). Militarisoitua näkemystä siirtolaisista toisti KD:n kansanedustajan toteamus: ”Pataljoonittainhan voi tulla, kun vain ilmoitetaan

’haen turvapaikkaa” (Eduskunta 2024a, klo 14.06). Usea edustaja sekä oikeistopuolueista että SDP:stä kuvasi ihmisiä, eli tarkemmin siirtolaisia, turvapaikanhakijoita tai kolmannen maan kansalaisia käytettävän aseellisenä välineenä ’meitä’ tai Suomea vastaan (Eduskunta 2022b; 2024b).

Ylikansalliset turvattomuudet -diskurssi

Turvallistamisprosessiin sisältyi myös kansainvälisen viitekehyksen esittäminen osana diskursiivisesti rakennettua uhkakuvaa. Monet edustajat kuvasivat, etteivät EU-säännökset ja kansainväliset sopimukset tunne tällaista uudenlaista tilannetta, sillä ne on luotu kauan sitten vastaamaan aivan erilaiseen tilanteeseen kuin millaiset tämänhetkiset olosuhteet ovat. Keskuksen kansanedustaja totesi tilanteen vaativan tiettyjen oikeuksien punnitsemista ja jatkoi: ”Ei voi olla niin, että kansainväliset sopimukset estäisivät suomalaisia ja Suomea suojautumasta ilmeisiltä turvallisuushilta” (Eduskunta 2024a, klo 14.50).

Keskusteluissa kokoomuksen kansanedustajat totesivat, ettei ”Suomella ole velvollisuutta uhrata koko kansakunnan turvallisuutta, jopa olemassaoloon, ajastaan jälkeen jääneiden kansainvälisten sopimusten alttarilla” (Eduskunta 2024a, klo 18.16) ja että ”Suomi voi ja Suomen pitää asettaa kansallinen turvallisuutensa, Suomessa asuvien ja olevien turvallisuus, turvapaikanhakuoikeuden edelle” (Eduskunta 2022b, klo 16.43). Lainaukset heijastavat laajaa diskursiivista linjaa, jossa kansainvälisiä sitoumuksia vähäteltiin esittämällä ne tilanteeseen sopimattomina tai vanhentuneina. Tällä retoriikalla oikeutettiin poikkeuksellisia toimenpiteitä aiemmin esitellyn kansallisen suojelijan diskurssin kautta. Kansanedustajat väittivät varsin yleisesti, että kansainvälisten sopimusten noudattaminen vaarantaisi turvallisuuden ja jopa koko Suomen kansakunnan tulevaisuuden. Näin poikkeaminen kansainvälisistä sopimuksista leimattiin keskusteluissa oikeutetuksi ja jopa välttämättömäksi.

Keskusteluissa erityisesti vihreiden ja vasemmistoliiton, mutta myös yksittäisten SDP:n ja RKP:n edustajat toivat esiin myös vastanäkemyksiä kansainvälisiin velvoitteisiin. Kyseisissä puheissa korostettiin sääntöpohjaisen järjestyksen merkitystä laajemmin ja sen noudattamisen tärkeyttä myös Suomen kannalta. Vuoden 2024 täysistuntokeskustelussa etenkin näiden puolueiden edustajat vetosivat eduskunnan kuulemien asiantuntijoiden antamiin lausuntoihin, joissa todettiin käsittelyssä olevan esityksen rikkovan perustuslakia, EU-oikeutta ja kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteita. Lakien mahdollisen päätöksentekijöitä jarruttavan vaikutuksen nähtiin olevan tarkoituksenmukainen osa lakeja. (Eduskunta 2024a; 2024b.)

Vihreiden kansanedustaja totesi:

Meidän tehtävämme on puolustaa ihmisoikeuksia, demokratiaa, oikeusvaltiota ja monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää, koska ne luovat turvallisuutemme pohjan. Erityisesti silloin, kun niitä uhataan ja haastetaan ulkopuolelta, juuri silloin meidän tehtävämme on niitä puolustaa entistä vahvemmin. On nimittäin pienen maan ja kansan turva, että nojaamme kansainvälisiin sopimuksiin ja yhteistyöhön. (Eduskunta 2024a, klo 13.17.)

Vastapuheenvuoroissa vedottiin siis pitkälti samoihin arvoihin kuin millä turvallistavissa puheenvuoroissa oikeutettiin poikkeuksellisia toimia. Erona oli, että turvallistavissa puheissa kansainväliset velvoitteet kuvattiin osana ongelmaa eli laajempaa turvallisuushaastetta, kun taas vastanäkemyksissä ne nähtiin osaltaan turvallisuuden takaajana.

Pohdintaa turvallistamisen vaikutuksista

Aiemmat tutkimukset ovat tunnistaneeet poliittisissa diskursseissa vallitsevan turvallistamisen linjan, jossa siirtolaiset esitetään rikollisina tai terroristeina. Suomalaisessa välineellistämistä koskeissa eduskuntakeskusteluissa turvallistaminen muuttui militarisoidummaksi, kun siirtolaiset kuvattiin aseiden tai sotilaan kaltaisina toimijoina hybridivaikuttamisessa. Vaikka välineellistämiseen vastaamiseen viitattiin eduskuntakeskusteluissa erittäin laajalti turvallisuuspolitiikkana, vuonna 2022 perussuomalaisten edustaja kuvasi välineellistämiseen vastaavat maahantulon rajoitukset nimenomaisesti osana puolueen maahanmuuttopolitiikkaa, johon muut ovat liittymässä. Turvallistamisella on siis ollut rajoittavaa maahanmuuttolinjaa edistävä vaikutus suomalaiseen politiikkaan yli hallitus–oppositio-rajojen.

Artikkelissa tunnistetut turvallistamisdiskurssit vahvistavat osaltaan laajempaa kehitystä, jossa muuttoliikkeen turvallistamisella pyritään etääntymään sitovista kansainvälisistä velvoitteista (Moreno-Lax 2018, 120). Maahanmuuttopolitiikka ja siirtolaisten oikeudet irrotettiin välineellistämisen käsitteestä ja luotiin oikeutusta poikkeuksellisille toimenpiteille välineellistämisen torjumiseksi. Näin ollen artikkeli osoittaa, kuinka Euroopassa havaittuja välineellistämiseen vastaavia illiberaaleja käytäntöjä (Virkkunen ym. 2024) on oikeutettu Suomessa turvallistavan diskurssin avulla. Laajemmin tällainen politiikka horjuttaa EU:n pyrkimystä toimia johdonmukaisesti ihmisoikeuksia toteuttavana arvoyhteisönä ja tarjoaa ulkoisille toimijoille mahdollisuuksia heikentää EU:n yhtenäisyyttä (Tuominen 2024, 153–154).

Kansainvälisistä velvoitteista poikkeamista ja ylipäätään välineellistetyn maahanmuuton torjumista perusteltiin välttämättömänä, jotta edustajat voivat taata Suomen ja sen kansalaisten turvallisuuden. Muuttoliikkeen turvallistamista voidaan tarkastella hallinnan välineenä, jonka avulla rakennetaan epävarmuuden ilmapiiriä ja luodaan erilaisille instituutioille tilaisuus näyttäytyä turvallisuuden mahdollistajina (Bigo 2002, 65). Havaituissa diskursseissa huomionarvioista onkin, kuinka hyveelliseen suojelijan asemaan edustajat eduskuntakeskustelun turvallistavissa puheenvuoroissa itsensä asettivat.

Havainnot turvallistamisesta Suomessa käydyssä välineellistämiseen liittyvässä keskustelussa ovat osin yhteneväisiä aiemman turvallistamistutkimuksen kanssa. Tutkimukset osoittavat kuinka maahanmuuttoa on tyypillisesti turvallistettu kansallisen turvallisuuden viitekehyksessä. Kansalliseen turvallisuuteen perustuva retoriikka voi toimia hiljentävänä keinona, jota viranomaiset käyttävät hyötyäkseen esitetyistä uhista (Buzan ym. 1998, 29). Yksimielisyyttä välineellistämisestä kansallisen turvallisuuden uhkana tulisi tarkastella osana laajempaa suomalaista poliittista ja historiallista kontekstia. Siihen vaikuttavat esimerkiksi pitkäaikainen turvallisuuslähtöinen suhtautuminen maahanmuuttoon sekä geohistoriaan ja identiteetin rakentamiseen pohjautuva rajan turvallistaminen (Prokkola 2020, 868). Lisäksi taustalla vaikuttaa käsitys Venäjästä armottomana vihollisena, mitä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on entisestään syventänyt. Tulosteni perusteella välineellistämistä koskeva eduskuntakeskustelu ei kuitenkaan rajoitu pelkästään kansallisen turvallisuuden näkökulmaan, vaan ilmentää myös huolta ylikansallisista turvattomuuksista, joilla perusteltiin tarvetta laajemmille vastatoimille.

Artikkelin tarkoituksena ei ole väittää, ettei välineellistämiseen liittyisi turvallisuuskysymyksiä. Sen sijaan artikkelissa on tuotu esiin, kuinka ilmiöön liittyvä turvattomuus diskursiivisesti kytetään maahanmuuttoon ja siirtolaisiin. Siirtolaiset uhkakuvana esittävä poliittinen keskustelu osaltaan tuottaa heistä suomalaisen keskusteluun kielteisiä mielikuvia. Vaikka diskurssit saattavat kuvastaa laajempia käytänteitä, ei voida olettaa, että ne heijastuvat sellaisenaan koko yhteiskunnassa. Tutkimuksen rajoitteet huomioiden tässä analyysissä vältetäänkin tekemästä liian suoraviivaisia johtopäätöksiä turvallistamisen laajemmista vaikutuksista. Poliittisessa keskustelussa välineellistetty maahanmuutto kehystetään turvallisuusuhkana, mutta tätä näkemystä voidaan haastaa ja korvata tulkinnoilla, jotka eivät perustu lähtökohteisesti käsitykseen siirtolaisista uhkana.

Välineellistämistä koskevissa eduskuntakeskusteluissa korostuva jakolinjoja voimistava 'me vastaan siirtolaiset' -kuvaus sulkee siirtolaisia diskursiivisesti ulkopuolelle suomalaisesta yhteiskunnasta. Se, kuinka välineellistämisen uhkia kuvataan, millaisia ratkaisuja ehdotetaan ja miten niitä perustellaan rakentaa yhdessä vahvan mielikuvan siirtolaisista uhkana. Tällainen kielenkäyttö poliittisessa keskustelussa pohjautuu olemassa olevaan pelkoon toiseutta kohtaan ja vahvistaa maahanmuuttovastaisuutta sekä ryhmien välistä yhteiskunnallista eriytymistä (Delanty ym. 2011; Wodak 2011). Kun vastakkainasettelua edelleen vahvistetaan siirtolaisten militarisoidulla kuvailulla, diskurssit lisäävät ennakkoluulojen ja epäluottamuksen kautta siirtolaisiin liittyvää turvattomuuden tunnetta.

Kun hybrdivaikuttamista tarkastellaan todellisena turvallisuusuhkana, johon poliittiset toimet väittävät vastaavansa, on tunnistettava hybridioperaatioiden tavoitteiden sekä turvallistamisen seurausten välisiä yhtenevyyksiä. Poliittisessa keskustelussa korostuva turvallistava lähestymistapa näyttääkin edistävän vaikuttamisyritysten pyrkimystä heikentää sisäistä yhtenäisyyttä. Välineellistämiskeskustelun haitallisten vaikutusten ehkäiseminen edellyttää muutosta välineellistettyyn maahanmuuttoon suhtautumisessa. Yhtenäisen eurooppalaisen vastauksen vahvistamiseksi, polarisaation välttämiseksi ja siten hybrdivaikuttamisen tehokkuuden vähentämiseksi on olennaista käsitellä ilmiötä tavalla, joka ei syvennä yhteiskunnallisia jakolinjoja. Me-käsitettä voitaisiin käyttää yhdistävänä retorisenä keinona, joskin tämä potentiaali on suurelta osin nyt jäänyt hyödyntämättä. 'Meidät' voitaisiin ymmärtää kattaamaan kaikki, keihin välineellistäminen vaikuttaa haitallisesti – sekä kohdemaan ihmiset että välineellistetyt siirtolaiset.

Analyysi tukee Mikael Wigellin (2019) näkemystä, että hybridi puolustuspyrkimysten tulisi lähestyä turvallisuutta laajemmasta näkökulmasta, joka edistää yhteiskunnallista turvallisuutta, hyvinvointia ja sosiaalista koheesiota. Vaikka ulkoiset voimat saattavat pyrkiä heikentämään yhtenäisyyttä, sitä heikennetään usein juuri sisältäpäin politiikan ja, kuten tässä artikkelissa on osoitettu, diskurssien kautta. Poliittinen puhetapa, joka kehystää maahanmuuttajaväestön läsnäolon kielteisesti, voi heikentää yhteenkuuluvuutta kieltämällä siirtolaiset tasavertaisena osana suomalaista yhteiskuntaa. Tämä puolestaan voi vaikuttaa heidän halukkuuteensa tulla osaksi yhteisöä. Näin ollen, koska kansallisen yhtenäisyyden tasoa voidaan myös pitää turvallisuuden osatekijänä (Buzan & Hansen 2009, 33–34; Saukkonen 2020), välineellistettyyn maahanmuuttoon vastaaminen tavalla, joka turvallistaa ja sulkee siirtolaiset ulkopuolelle, saattaa paradoksaalisesti heikentää juurikin turvallisuutta, jota se pyrkii suojelemaan.

Päätelmät

Artikkelissa on analysoitu niitä diskursiivisia mekanismeja, joiden kautta välineellistetty maahanmuutto määrittyy turvallisuushaksi. Lisäksi on pohdittu turvallistavan puhetavan vaikutuksia siirtolaisiin osana suomalaista yhteiskuntaa. Artikkelissa tunnistettiin neljä keskeistä turvallistavaa diskurssia: suvereniteetti, kansallinen suojelija, vaaralliset siirtolaiset ja ylikansalliset turvattomuudet. Diskursseissa yhdistävä tekijä oli kansallinen turvallisuus. Muuttoliikettä turvallistavaa kuvailua pääasiassa käyttivät RKP:tä lukuun ottamatta oikeistopuolueiden sekä SDP:n ja keskustan kansanedustajat. Vasemmistoliitto ja vihreät puolestaan korostivat kansainvälisten velvoitteiden merkitystä ja vetosivat osin samoihin arvoihin kuin turvallistavia puheenvuoroja pitäneet edustajat.

Turvallistamisteorian periaatteiden mukaisesti puheella tuotettiin käytännön seurauksia, kun turvallistavalla keskustelulla luotiin käsitystä erityisen vakavasta uhkatilanteesta. Eduskuntakeskusteluissa myös toistettiin turvallisuusviranomaisten valmiiksi asemoimia uhkakuvia. Diskursseilla oikeutettiin poikkeuksellisia toimenpiteitä, kuten tiukempia rajatoimia, turvallisuusviranomaisten valtuuksien laajentamista sekä ihmisoikeuksia horjuttavia turva- paikkamenettelyn rajoituksia. Suomalaisessa eduskuntakeskustelussa ilmeni itäisen Euroopan maissa välineellistämisen yhteydessä omaksuttu suhtautuminen (Caballero-Vélez ym. 2024) siirtolaisiin hybridiuhkana.

Tämän artikkelin perusteella on nähtävissä, että oikeistopopulistisia strategioita hyödyntävä poissulkeva retoriikka, jonka Ruth Wodak (2015) määrittelee mikrotason pelon politiikaksi, on valtavirtaistunut yli hallitus–oppositio-rajojen suomalaisessa välineellistämistä koskevassa poliittisessa keskustelussa. Turvallistava keskustelu ja välineellistämistä suoraan kokeneiden maiden omaksuma *pushback*-lähestymistapa yhdessä normalisoivat tämän näkökulman laajempaa käyttöönottoa (Forti 2023). Suomen vastaus välineellistämiseen asemoi siirtolaiset ulkopuolisiksi sekä puheessa että käytännöissä ja vahvistaa siirtolaisia turvallistavaa lähestymistapaa Euroopan maahanmuutto- ja turvallisuuspolitiikassa.

Olisi oleellista selvittää, ovatko samanlaiset turvallistamisen mallit valtavirtaistumassa Euroopassa myös laajemmin. Lisäksi, kun maahanmuuttoon liitetyt uhkakuvaukset edistävät siirtolaisten epäinhimillistämistä, on tärkeää osoittaa yhteys maahanmuuttovastaisen retoriikan ja maahanmuuttopolitiikan välillä. Laajentamalla seuraavia tutkimuksia koskemaan myös siirtolaisten omia kokemuksia turvallistamisesta voidaan saavuttaa syvällisempi ymmärrys turvallistamisen yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Lähteet

- Ajana, Btihaj, Hannah Connell & Tyler Liddle (2024): "It could have been us': Media frames and the coverage of Ukrainian, Afghan and Syrian refugee crises". *SN Social Sciences*, 4(135), 1–38. <https://doi.org/10.1007/s43545-024-00943-4>
- Baele, Stéphane & Oliver Sterck (2015): "Diagnosing the securitisation of immigration at the EU level: A new method for stronger empirical claims". *Political Studies*, 63(5), 1120–1139. <https://doi.org/10.1111/1467-9248.12147>

- Bello, Valeria (2022): "The spiralling of the securitisation of migration in the EU: From the management of a 'crisis' to a governance of human mobility?". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(6), 1327–1344. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1851464>
- Bigo, Didier (2002): "Security and immigration: Toward a critique of the governmentality of unease". *Alternatives*, 27, 63–92. <https://doi.org/10.1177/03043754020270S105>
- Buzan, Barry & Lene Hansen (2009): *The evolution of international security studies*. Cambridge University Press.
- Buzan, Barry, Ole Wæver & Jaap de Wilde (1998): *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Caballero-Vélez, Diego, Maggy Lee & Matthew Light (2024): "Beyond fortress Europe: Instrumentalised migration management in Central and Eastern Europe". Teoksessa: M. Bosworth, K. Franko, M. Lee & R. Mehta (toim.) *Handbook on border criminology*. Edward Elgar Publishing.
- Dahl, Berit Mishund, Sofie Buch Mejsner, Leena Eklund Karlsson, Catrine Kostenius, Glenn Laverack, Heidi Myglegård Andersen, Maria Warne & Johan Lidmark (2021): "The Nordic perspective on migration and empowerment". *Health Promotion International*, 36(1), 216–222. <https://doi.org/10.1093/heapro/daaa021>
- Delanty, Gerard, Paul Jones & Ruth Wodak (2011): "Introduction: Migration, discrimination and belonging in Europe". Teoksessa: G. Delanty, R. Wodak & P. Jones (toim.) *Identity, belonging and migration*. Liverpool University Press.
- Doty, Roxanne (1993): "Foreign policy as social construction: A post-positivist analysis of U.S. counterinsurgency policy in the Philippines". *International Studies Quarterly*, 37(3), 297–320. <https://doi.org/10.2307/2600810>
- Doty, Roxanne (1996): *Imperial encounters: The politics of representation in North–South relations*. University of Minnesota Press.
- Dunn, Kevin & Iver Neumann (2016): "Discourse analysis". Teoksessa: X. Guillaume & P. Bilgin (toim.) *Routledge handbook of international political sociology*. Routledge.
- Durrani, Mariam & Arjun Shankar (2022): "Images as border: On the visual production of the 'migration crisis'". Teoksessa: E. Balkan & Z. Kutlu-Tonak (toim.) *Refugees on the move*. Berghahn.
- Eduskunta (2022a): Pöytäkirjan asiakohta PTK 72/2022 vp. Täysistunto; Tiistai 14.6.2022 klo 13.59–18.05. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/PoytakirjaAsiakohta/Sivut/PTK_72+2022+5.aspx, 21.3.2025.
- Eduskunta (2022b): Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2022 vp. Täysistunto; Maanantai 4.7.2022 klo 14.19–17.57. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Poytakirja/Documents/PTK_83+2022.pdf, 2.12.2025.
- Eduskunta (2024a): Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2024 vp. Täysistunto; Tiistai 9.7.2024 klo 12.11–19.12. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/PoytakirjaAsiakohta/Sivut/PTK_76+2024+2.aspx, 29.11.2025.
- Eduskunta (2024b): Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2024 vp. Täysistunto; Perjantai 12.7.2024 klo 12.00–15.21. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/PoytakirjaAsiakohta/Sivut/PTK_77+2024+3.aspx, 6.10.2025.
- Euroopan komissio (2024a): *Uusi muuttoliike- ja turvapaikkasopimus*, 21.5.2024. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_fi, 27.10.2025.
- Euroopan komissio (2024b): *Remarks by Executive Vice-President Virkkunen on the Communication on countering hybrid threats from the weaponisation of migration and strengthening security at the EU's external border*, 11.12.2024. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/speech_24_6383, 21.3.2025.
- Forti, Mirko (2023): "Belarus-sponsored migration movements and the response by Lithuania, Latvia, and Poland: A critical appraisal". *European Papers*, 8(1), 227–238.
- Graban, Artem (2024): "Instrumentalisation of fear and securitization of 'Eastern borders route': The case of Poland-Belarus 'border crisis'". *European Security*, 33(2), 236–260. <https://doi.org/10.1080/09662839.2023.2287499>
- Greenhill, Kelly M. (2010): *Weapons of mass migration: Forced displacement, coercion, and foreign policy*. Cornell University Press.

- Guild, Elspeth (2009): *Security and migration in the 21st century*. Polity Press.
- Havlicek, Sasha, Chloe Colliver, Peter Pomerantsev, Anne Applebaum & Jonathan Birdwell (2018): *Smearing Sweden: International influence campaigns in the 2018 Swedish election*. LSE Institute of Global Affairs.
- Heikkilä, Mikaela & Magdalena Kmak (2025): "The women of Al-Hol: Deservingness and the politics of vulnerability and security". *Nordic Journal of Migration Research*, 15(2), 1–18. <https://doi.org/10.33134/njmr.688>
- Hilden, Per Kristian & Sturla Stålsett (2012): "'Other' by law: Migration, exclusion, and naturalising discourses of citizenship and rights". *Diaconia*, 3(2), 128–138.
- Huysmans, Jef (2000): "The European Union and the securitization of migration". *Journal of Common Market Studies*, 38(5), 751–777.
- Ilie, Cornelia (2018): "Parliamentary discourse and deliberative rhetoric". Teoksessa: P. Ihalainen, C. Ilie & K. Palonen (toim.) *Parliament and parliamentarism: A comparative history of a European concept*. Berghahn Books.
- Kekkonen, Jukka (2025): "Uuden oikeiston huolia pitää kuulla oikeusvaltiota suojellen". *Helsingin Sanomat*, 26.10.2025. <https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000011578997.html>, 27.10.2025.
- Kolosoov, Vladimir & Alexander Sebentsov (2021): "Russia and the European Union. Different dimensions of security and cooperation". Teoksessa: J. Laine, I. Liikanen & J. Scott (toim.) *Remapping security on Europe's Northern borders*. Routledge.
- Kyllönen, Katri-Maaria (2025): "Redefining national identity through security discourse: Finland's transition from military non-alignment to active defence cooperation". *Cooperation and Conflict*. <https://doi.org/10.1177/00108367251377603>
- Könönen, Jukka (2015): "Muuttoliikkeiden hallinta ja hallitsemattomuus: huomioita rajojen liikkumisen suhteista Euroopassa". *Tiede & Edistys*, 40(4), 333–351. <https://doi.org/10.51809/te.105202>
- Könönen, Jukka (2025): "Enforcement of public order and security: Immigration controls as a police matter in Finland". Teoksessa: J. A. Brandariz, G. Fabini, C. Fernández-Bessa & V. Ferraris (toim.) *Border criminologies from the periphery: Cross-national conversations on bordered penalty*. Routledge.
- Lieberman, Robert, Suzanne Mettler & Kenneth Roberts (2022): "How democracies endure?". Teoksessa: R. Lieberman, S. Mettler & K. Roberts (toim.) *Democratic resilience: Can the United States withstand rising polarization?* Cambridge University Press.
- Mainwaring, Cetta (2019): *At Europe's edge: Migration and crisis in the Mediterranean*. Oxford University Press.
- Mijatović, Dunja (2023): "Finland: Concern over right to seek asylum and need for human rights safeguards after full closure of Eastern land border". *Ihmisoikeusvaltuutettu, Euroopan neuvosto*, 4.12.2023.
- Moreno-Lax, Violeta (2018): "The EU humanitarian border and the securitization of human rights: The 'rescue-through-interdiction/rescue-without-protection' paradigm". *Journal of Common Market Studies*, 56(1), 119–140. <https://doi.org/10.1111/jcms.12651>
- Nyemann, Dorte Bach (2021): "Hybrid warfare in the Baltics". Teoksessa: M. Weissmann, N. Nilsson, B. Palmertz & P. Thunholm (toim.) *Hybrid warfare. Security and asymmetric conflict in international relations*. I.B Tauris.
- Nykänen, Tapio, Saara Koikkalainen, Tiina Seppälä, Enni Mikkonen & Minna Rainio (2019): "Poikkeusajan tilat: vastaanottokeskukset pohjoisessa Suomessa". Teoksessa: E. Lyytinen (toim.) *Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa*. Siirtolaisuusinstituutti.
- O'Flaherty, Michael (2024): "Finland should reject the draft law on instrumentalisation of migration, protect access to asylum and prevent summary expulsions". *Ihmisoikeusvaltuutettu, Euroopan neuvosto*, 11.7.2024.
- Palander, Jaana & Saara Pellander (2019): "Mobility and the security paradigm: How immigration became securitized in Finnish law and policy". *Journal of Finnish Studies*, 22(1&2), 173–193. <https://erepo.uef.fi/handle/123456789/7639>
- Prokkola, Eeva-Kaisa (2018): "Rajan turvallistaminen ja poikkeusajan arjen geopolitiikka". *Alue ja Ympäristö*, 47(1), 3–16. <https://doi.org/10.30663/ay.73006>

- Prokkola, Eeva-Kaisa (2020): "Geopolitics of border securitization: Sovereignty, nationalism and solidarity in asylum reception in Finland". *Geopolitics*, 25(4), 867–886. <https://doi.org/10.1080/14650045.2018.1520213>
- Reddy, Michelle & Hélène Thiollet (2023): "The making of a crisis: Migration and polarization in the French press". *The American Behavioral Scientist*, 69(6), 650–684. <https://doi.org/10.1177/00027642231183274>
- Sari, Aurel (2023): *Instrumentalized migration and the Belarus crisis: Strategies of legal coercion*. Hybrid CoE Paper 17.
- Saukkonen, Pasi (2020): *Suomi omaksi kodiksi: kotouttamispolitiikka ja sen kehittämismahdollisuudet*. Gaudeamus.
- Sisäministeriö (2024): *Valtioneuvoston päätös rajanylityspaikkojen sulkemisesta toistaiseksi ja kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämisestä*. Muistio 3.4.2024. Rajavartiolaitoksen esikunta.
- Tuominen, Hanna (2024): "Ihmisoikeudet ja pyrkimys johdonmukaisuuteen". Teoksessa: H. Tuominen (toim.) *Arvojen yhteisö: Näkökulmia Euroopan unionin perusarvoihin*. Gaudeamus.
- Virkkunen, Joni, Kristiina Silvan & Minna Piipponen (2024): "Weaponizing migration in illiberal autocracies: The 2015–2016 Russian Arctic route and the Belarus–EU border crisis since 2021". Teoksessa: A.-L. Heusala, K. Aitamurto & S. Eraliev (toim.) *Global migration and illiberalism in Russia, Eurasia, and Eastern Europe*. Helsinki University Press.
- Välimäki, Matti (2024): "Viranomaiset ja ulkomaalaisten näkeminen turvallisuuskysymyksenä Suomessa 1800-luvulta 2000-luvulle". *Ennen ja nyt: Historian tietosanomat*, 24(1), 75–104. <https://doi.org/10.37449/ennenjanyt.136513>
- Waerp, Eline (2025): "Nordic exceptionalism? How Scandinavian border and coast guards rationalize their participation in Frontex operations". *Nordic Journal of Migration Research*, 15(3), 1–17. <https://doi.org/10.33134/njmr.855>
- Wagsson, Charlotte (2020): "What is at stake in the information sphere? Anxieties about malign information influence among ordinary Swedes". *European Security*, 29(4), 397–415. <https://doi.org/10.1080/09662839.2020.1771695>
- Wigell, Mikael (2019): "Hybrid interference as a wedge strategy: A theory of external interference in liberal democracy". *International Affairs*, 95(2), 255–275. <https://doi.org/10.1093/ia/iiz018>
- Wodak, Ruth (2011): "Us' and 'them': Inclusion and exclusion – Discrimination via discourse". Teoksessa: G. Delanty, R. Wodak & P. Jones (toim.) *Identity, belonging and migration*. Liverpool University Press.
- Wodak, Ruth (2015): *The politics of fear: The shameless normalization of far-right discourse*. Sage Publications.

Instrumentalized migration and securitization of migrants in Finnish parliamentary discussion

This article analyzes the Finnish political discourse on instrumentalized migration at the eastern borders of the European Union and considers its societal impacts. The pressure from these operations led to active discussions on migration in relation to security at both national and international levels. Using discourse analysis and a theoretical framework of securitization, this paper analyzes key political discourses by Finnish politicians related to instrumentalized migration from 2022 to 2024, with a focus on parliamentary debates. The study demonstrates how migration and migrants became a national security issue in Finland through four main securitizing discourses: sovereignty, national protector, dangerous migrants, and transnational insecurities. It also reveals how the securitization process discursively excludes migrants. The article concludes by suggesting a more inclusive approach to instrumentalization to reduce the effectiveness of hybrid operations.

Keywords: discourse analysis, Finnish Parliament, instrumentalized migration, securitization